
NÉVTANI TÉMÁJÚ SZAKDOLGOZATOK A MISKOLCI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉKÉN (1996–2009)

Lezárult egy korszak a felsőoktatásban, befejeződött a hagyományos, osztatlan képzési formában tanuló magyar szakos hallgatók oktatása. Az új BA + MA rendszerű képzésben az alapszak elvégzésekor adják be szakdolgozataikat a hallgatók, amelynek következtében lerövidült a dolgozat készítésére szánt idő, s vele együtt változott a szakdolgozattal szemben támasztható követelmények rendszere is. Így elérkezettnek láttam az időt, hogy összegyűjtsem és bemutassam a Miskolci Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékére 1996–2009 között benyújtott névtani tárgyú szakdolgozatokat, amelyek egyfelől képet adnak a tanszéken folyó névtani kutatások irányvonaláról, másfelől e kéziratban maradt munkák, „kincsek” a szakma számára ismertté válhatnak.

A személynévi és helynévi vizsgálatokat összegző dolgozatok témavezetői főként B. Gergely Piroška, Hegedűs Attila, Kecskés Judit és Kornyané Szoboszlai Ágnes voltak, azonban szép számmal születtek a névtan és a stilisztika, a névtan és a leíró nyelvészet kapcsolatára épített munkák is, amelyeket Kemény Gábor és Kovács Mária irányított. Az elmúlt tizenégy év termése azt mutatja, hogy a hallgatók előszeretettel választották szakdolgozati témául lakóhelyük valamely személynév-fajtájának elemzését, helynévi anyagának összegyűjtését és rendszerezését. Az utóbbi évek témaválasztásában új elemként került be az írói névadás és a ritkább névfajták, így például a játéknevek vizsgálata. A leíró nyelvészettel és a stilisztikával érintkező munkák elsősorban a cím kérdéskörével foglalkoztak egy-egy korpuszon belül.

A bolognai rendszerű képzés minden témavezetőre új feladatot ró ki. Újra kell gondolnunk, hogyan sűrűsítjük, sűrítettjük bele mindazt a munkát két félévnyi szemináriumba, konzultációba, amelyet eddig hallgatóink négy szemeszter alatt végezhettek el. A szakdolgozatokhoz szükséges elméleti háttér megismertetését, a szakirodalom kiválogatását, az egyéni gyűjtőmunkát és a gyűjtött anyag rendszerezését csak feszített munkatempóban lehet megvalósítani két félév során. Nem kedvez a névtani témák választásának az a tény sem, hogy míg az osztatlan képzésben a nyelvtörténeti, nyelvemlékelemző és a szókincshez kapcsolódó órák anyagába beépített névtani ismeretek vonzották a hallgatókat a névtani speciális kollégiumokra, ahol kiváló szakdolgozat-kezdemények születtek, most a kétszintű képzésben főként a diszciplináris mesterszakra tevődtek át a nyelvtörténeti-névtani tárgyak. A magyar tanári mesterszak alig 40%-nyi szakos ismeretanyagába pedig csak speciális kollégiumként férhet a névtan. Az alapszakos tanulmányi blokkokban ugyan van helye e tárgynak, de meglátásom szerint túl későn találkoznak a témával a hallgatók. Az első év az alapozó tárgyak ismeretével telik el, így a második év a legfontosabb a szakdolgozati témaválasztás szempontjából, s ha akkor nem találkoznak valamilyen módon a hallgatók a névtannal, már kevés esély van arra, hogy a harmadik évben témát váltsanak. Újra kell gondolnunk a névtani órák felépítését is, mert míg korábban az osztatlan képzésben a finnugrisztika mellett kötelező volt legalább egy

féléven keresztül valamely rokon nyelv tanulása, ezért a rokon népek névadását bemutató szemináriumra mindig nagy volt a jelentkezők száma, most előismeretek híján még a rokonnyelvi példák kiolvasása is gondot jelent, nemhogy a megértése. Átgondolásra érdemes az is, hogy milyen névelméleti problémákra hívjuk fel hallgatóink figyelmét, mert másodévből még jószerevével csak a középiskolai grammatikai rendszerezésre és jelentéstani ismeretekre építhetünk, hiszen a diákok magasabb fokú tanulmányai egyidejűleg, vagy harmadévre tolnak át e tárgyakból. Mégis bízom abban, hogy a névtan iránt érdeklődők száma továbbra sem fog csökkenni, ha megtapasztalják diákjaink a terepmunka ízét, beszippantják a levéltárak porát!

A szakdolgozatokat betűrendben adom közre:

- ÁGFALVINÉ PETŐ MARIANNA 1999. „A nevem nem harap”. *Tulajdonnevek és írói szándék Móricz Zsigmond három művében*. 70 lap
- AGÓCS ENIKŐ 2007. *Márai Sándor néhány polgári regényének névtani vizsgálata*. 75 lap
- BARCSÁK ZSUZSA 2008. *Boldva keresztnéveinek vizsgálata 1801 és 1895 között*. 95 lap
- BENDZSÁK KRISZTINA 2007. *Sajószentpéter bel- és külterületi helyneveinek névtani vizsgálata (XVIII–XX. század)*. 81 lap, 15 melléklet
- BERENTE LÁSZLÓNÉ 1997. *Asszonynévhasználat Jászapátin*. 53 lap
- BOROS ZSUZSANNA 2002. *Miskolci egyetemisták diáknevei. Az ún. alias nevek*. 75 lap, 12 melléklet. (MND. 192, 83 lap)
- CSÁNI CSILLA 1998. *Túrkeve helynevei*. 152 lap, 3 térkép
- CSIZMADIA VIKTÓRIA 2001. *Sajtónyelvi címadás 1981-ben és 2001-ben*. 55 lap, 8 melléklet
- CSORDÁS TÜNDE 2008. *Szügy családnevei*. 58 lap, 77 melléklet
- DRÁGA EDIT SZILVIA 2009. *Múcsony község ragadványnevei*. 54 lap
- FARKAS ANGÉLA 2006. *Sajólad mai helynevei (1980–2005)*. 62 lap, 5 térkép
- FEKETE ÁGNES 1996. *Keresztnévek vizsgálata Miskolcon és Tiboldarócon iskoláskorú fiatalok körében*. 77 lap. (In: MNYTK. 209: 168–73.)
- DR. FÓNAGY-SÜTÖNÉ HOCZA BEÁTA 2008. *A tulajdonnevek köznevesülése*. 58 lap
- FORRAINÉ GASPARIK ERZSÉBET 1999. *Biharnagybajom történeti és mai keresztnévei*. 72 lap
- GÁL DÓRA 2009. *A magyar piarista rend névadási szokásai (1908–1998)*. 49 lap
- GANYI EDINA 2008. *Cigány ragadványnevek Lakon*. 52 lap
- GUBA EMESE 2000. *Bátor személynevei*. 79 lap, 32 melléklet
- GYALAI ZSUZSANNA 2004. *Sajószentpéter keresztnéveinek történeti vizsgálata 1765 és 1900 között*. 55 lap
- HAJDÚ VIKTÓRIA 1996. *Sajtónyelvi címadás 1980-ban és 1995-ben*. 78 lap
- HAMVAS TAMÁS 2001. *Domaháza személynevei*. 74 lap
- HATALOVICS ÉVA 2006. *Mezőkaszony a ragadványnevek tükrében*. 176 lap
- HEGEDŰS LÉNA 2004. *A budapesti bevásárló- és szórakoztatóközpontokban található intézmények neveinek vizsgálata*. 155 lap
- HODOP ORSOLYA 2008. *Izsófalva helyneveinek névtani elemzése*. 50 lap, 6 melléklet
- HOLICSKA SZILVIA 1996. *Dorog földrajzi neveinek változása*. 125 lap
- HUIBERT TAMÁS 2003. *Címadás a sajtó nyelvében*. 125 lap
- IGNÁCZ ÍZOLDA 1996. *Az asszonynevek alakulása Szikszón és Felsőzsolcán*. 44 lap
- KÁDÁS CSILLA 2009. *A sajtószentpéteri óvodák keresztnéveinek vizsgálata 1996-tól 2005-ig*. 65 lap

- KÁKÓCZKI SZILVIA 2008. *A női nevek változatossága napjainkban*. 44 lap, 5 melléklet
- KECSKÉS JUDIT 1996. *Törtel község családnevei*. 86 lap, 89 melléklet. (In: MNyTK. 209: 128–32.)
- KEREKES ANDRÁS 2002. *Szlengnevek az országúton*. 50 lap
- KOMÓDI ANDREA 2000. *A Bihar megyei Zsadány község személyneveinek történeti névtani vizsgálata*. 52 lap, 16 melléklet
- KORMOS ZSUZSANNA 2008. *A névdivat változása és a névadás sajátosságai Miskolcon*. 50 lap
- KOVÁCS ADRIENN 2008. *Felsőkelecsény személyneveinek vizsgálata 1787–1879-ig*. 55 lap, 3 melléklet
- KOVÁCS LÍVIA 2009. *Ragadványnevek Vavyan Fable regényeiben*. 102 lap
- KRIZSÁN SZILVIA 2007. *Kazincbarcikai utcanévváltozások*. 63 lap
- LACZKÓ MÓNIKA 2004. *A varsányi ragadványnevek rendszere*. 46 lap, 22 melléklet
- LISTVÁNNÉ HUSZTI JUDIT 2004. *Nyírmeggyes mai személynevei*. 85 lap
- LONSTÁK NÓRA 2004. *A selmeci diákhagyományok nyelvhasználata*. 58 lap
- MAJOR ANDRÁS 2005. *Ember és táj kapcsolata a Bükk földrajzi neveiben*. 59 lap
- MAGYARI JUDIT 1996. *Emőd helynevei*. 123 lap
- MICZÁK ILDIKÓ 1997. *Lelesz ragadványnevei*. 70 lap
- MUDRITYNÉ BAJI KLÁRA 2000. *A háromnemzetiségű Battonya város keresztnevei és névadási szokásai az 1985–1996 között születettek körében*. 59 lap, 27 melléklet
- NAGY EDINA 2006. *Hét észak-magyarországi barlang helynevei*. 128 lap
- NAGYNÉ BIRTA JUDIT 2007. *Keresztnévallomány és a névadás hatóerői Tiszabercelen*. 61 lap, 30 melléklet
- NAGY SAROLTA 2006. *Öt magyarországi büntetés-végrehajtási intézet ragadványnevei*. 126 lap.
- NAGY ZSUZSANNA 1998. *Személynevek vizsgálata Pácín községben*. 96 lap, 2 térkép
- PACZA TAMÁS 1997. *„Babatár” játékknevek Putnokon*. 52 lap
- PÁNTINÉ GICZEI ERIKA 1997. *Püspökladány ragadványnevei*. 84 lap
- RÉDEI DÓRA 1997. *Írói névadás és névhasználat Kosztolányi Dezső Aranysárkány című regényében*. 60 lap
- REKENY KLÁRA 1996. *Békés megye helységneveinek rendszere*. 87 lap, 9 térkép
- RONTÓ ZSUZSANNA 2004. *Szentistvánbaksa történeti és mai keresztnevei (1740–2003)*. 92 lap
- ROZGONYI ILDIKÓ 2006. *Tiszalúc keresztnévadási szokásainak szinkrón vizsgálata*. 62 lap
- RUSVAI MAGDOLNA 2003. *Jászkisér történeti keresztnevei 1732–1890-ben*. 106 lap
- SÁNDOR BENCE 2002. *A ragadványnevek használata a társas kapcsolatok tükrében*. 75 lap
- SCHÉDER VERONIKA 2003. *A 2001. évi mén és kanca sportlőnevek összehasonlító vizsgálata*. 89 lap
- SEREG MARIANN 2008. *A miskolci Széchenyi utca üzletneveinek vizsgálata*. 54 lap
- SZABÓNÉ GRUDA ZSUZSANNA 1997. *A felekezetek hatása a keresztnévadásra a XVII. sz. végén és a XIX. században*. 50 lap
- SZÁDVÁRI JUDIT 2007. *Szabó Magda irodalmi névadása*. 48 lap
- SZEMÁN RENÁTA 2000. *Miskolci utcanévváltozások*. 61 lap
- TAMÁS 2006. *Népi növénynevek a szilágysági Berettyófelvidéken*. 64 lap

- TINTA MARIANN 2006. *Szirmabesenyő 18–19. századi keresztnéveinek felekezetek szerinti vizsgálata*. 66 lap, 15 melléklet
- TÓTH EDINA 2008. *Az irodalmi névadás Arany János műballadái és a Kallós Zoltán által gyűjtött népballadák tükrében*. 53 lap
- TÓTH RÉKA 2009. *A magyar helynévtani rendszerezések problémái*. 75 lap
- VARGA ÁGOTA 2007. *Vámosújfalu család- és keresztnévei*. 48 lap
- VINCZÉNÉ HURJÁK MÓNICA 2005. *Ragadványnevek Rimócon*. 80 lap
- VOLOSINOVSZKI MÁRIA 1996. *Bács-Kiskun megye helységneveinek rendszere*. 66 lap
- ZAHUCZKY ANGÉLA MÓNICA 1997. *Asszonyok névviselése (szinkron vizsgálatok Miskolcon és Bodrogheresztúron az 1970-es és 1990-es években)*. 87 lap. (In: MNyTK. 209: 113–22.)

KECSKÉS JUDIT

JUDIT KECSKÉS, **Onomastic theses at the Department of Hungarian Linguistics of Miskolc University (1996–2009)**

We have come to the end of an era in higher education; the traditional five-year programme for students majoring in Hungarian was terminated this spring. In the new BA + MA system, students are expected to submit their theses at the end of the third year; as a result, the time for preparing the thesis is shortened; thus, requirements set against it must also be changed. The author collected the basic data of onomastic theses handed in at the Department of Hungarian Linguistics of Miskolc University between 1996 and 2009 to give a picture of trends in onomastic research carried out at the department and to introduce the results of these manuscripts to the general public and professionals.